

Jaarrekening 2019
d.d. 25 maart 2020

- Balans
- Exploitatierekening
- Toelichting op de jaarrekening
- Overige gegevens

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Balans per 31 december 2019

(na verwerking exploitatiesaldo)

		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
ACTIEF			
Materiële vaste activa (1)			
Restaurantinventaris		140.800	156.418
Verbouwing Kunsthal		357.189	220.679
Inventaris		<u>570.800</u>	<u>466.100</u>
		1.068.789	843.197
Vlottende activa			
Vorraden	(2)	106.926	66.081
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>			
Debiteuren	(3)	210.889	360.198
Te vorderen omzetbelasting	(4)	49.572	84.749
Overige vorderingen en overlopende activa	(5)	<u>1.050.672</u>	<u>1.220.513</u>
		1.311.133	1.665.460
Liquide middelen	(6)	<u>1.574.480</u>	<u>1.786.905</u>
		<u>4.061.328</u>	<u>4.361.643</u>

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Balans per 31 december 2019

(na verwerking exploitatiesaldo)

		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
PASSIEF			
Eigen vermogen	(7)		
Algemene reserve/weerstandsvermogen		1.117.710	1.067.038
Bestemmingsreserve financiering activa		1.068.789	843.197
Bestemmingsreserve verbouwing kantoor		34.200	250.000
Bestemmingsreserve verbouwing entreegebied		100.000	100.000
Bestemmingsreserve tentoonstellingsverlichting		45.738	100.000
Bestemmingsreserve programmering		<u>500.000</u>	<u>500.000</u>
		2.866.437	2.860.235
Voorzieningen	(8)	30.000	30.000
Kortlopende schulden en overlopende passiva			
Crediteuren		348.955	429.332
Belastingen	(9)	90.414	133.200
Overige schulden en overlopende passiva	(10)	<u>725.522</u>	<u>908.876</u>
		<u>1.164.891</u>	<u>1.471.408</u>
		<u><u>4.061.328</u></u>	<u><u>4.361.643</u></u>

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Exploitatierkening 2019		Realisatie	Jaarplan	Realisatie
Baten		2019	2019	2018
<i>Opbrengsten</i>				
Entreegelden	(11)	2.111.865	1.857.000	3.237.399
Opbrengst winkel	(12)	223.490	195.000	222.590
<i>Bijdrage</i>				
- Sponsoring en bijdragen		458.687	495.000	717.624
- BGL		661.422	420.000	700.451
- Fondsen		687.451	852.000	603.639
Overige opbrengsten	(14)	225.872	150.000	235.779
		<u>4.368.787</u>	<u>3.969.000</u>	<u>5.717.482</u>
<i>Structurele subsidie</i>				
Exploitatiesubsidie Gemeente Rotterdam		2.919.000	2.918.835	2.859.000
Totale baten		7.287.787	6.887.835	8.576.482
Lasten				
Personeelslasten	(15)	2.867.739	2.754.000	2.872.442
<i>Beheerslasten materieel</i>				
Huisvestingskosten		989.137	946.000	954.935
Algemene kosten	(16)	365.305	337.000	436.047
Afschrijving	(17)	146.097	150.000	127.929
		<u>4.368.278</u>	<u>4.187.000</u>	<u>4.391.353</u>
<i>Activiteitenlasten materieel</i>				
Activiteitenlasten materieel	(18)	2.895.962	2.676.000	2.793.487
Totale lasten		7.264.240	6.863.000	7.184.840
Financiële lasten		17.345	15.000	19.576
Exploitatiesaldo		<u>6.202</u>	<u>9.835</u>	<u>1.372.066</u>
Resultaatbestemming (7)				
Algemene reserve/weerstandsvermogen		50.672		424.677
Bestemmingsreserve -financiering activa		(44.470)		(2.611)
- verbouwing kantoor		-		250.000
- verbouwing entree		-		100.000
- tentoonstellingsverlichting		-		100.000
- programmering		-		500.000
		<u>6.202</u>		<u>1.372.066</u>

Toelichting op de balans en de exploitatierekening

Algemeen

Stichting Kunsthal Rotterdam, KvK nr. 411326613, is opgericht bij notariële akte op 24 oktober 1991. De vestigingsplaats is Rotterdam (Westzeedijk 341, 3015 AA). Hierna “de Kunsthal”.

Volgens artikel drie van de statuten heeft de Kunsthal ten doel:

“de exploitatie van een kunsthal aan de Westzeedijk te Rotterdam”.

De Kunsthal tracht haar doelstelling te bereiken middels het organiseren van (kunst)tentoonstellingen, (culturele) evenementen en de daarbij behorende publieksvoorzieningen.

Het vermogen van de Kunsthal dient ter verwezenlijking van het doel van de stichting.

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rotterdam.

Per 31 december 2019 bestaat de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- De heer drs. A.J.M. Schakenbos, voorzitter
- Mevrouw drs. B.E.M. Tetteroo, vice-voorzitter
- Mevrouw mr. B. Sabourian
- Mevrouw drs M.P. Krijnen (vanaf 1 december)
- De heer S.P. Lubbers
- De heer drs. D.J.A. Dokman

Subsidie

De Kunsthal ontvangt subsidie van de gemeente Rotterdam. Deze wordt jaarlijks verleend ter uitvoering van de activiteiten/prestaties zoals opgenomen in het jaarplan. Voor 2019 waren dat: 21 tentoonstellingen en een gemiddeld aantal uren openstelling per week van 40. Deze doelstellingen zijn behaald. Vaststelling van de subsidie vindt plaats nadat het jaarverslag definitief is en bij de gemeente ingediend.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ640 "Organisaties zonder winststreven" en de vereisten uit de Subsidieverordening Rotterdam 2014.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het exploitatiesaldo vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit van de activiteiten

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele valuta van de Kunsthal.

Collectie

De Kunsthal heeft een aantal kunstwerken in bezit die volledig zijn gefinancierd uit bijdragen van diverse partijen. Deze kunstwerken zijn niet opgenomen onder de activa.

Schattingen bij de toepassing van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Er zijn geen waarderingsgrondslagen naar de mening van de directie die kritisch zijn ten aanzien van schattingen en veronderstellingen voor het weergeven van de financiële positie.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Stichting zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Bedrijfsmiddelen met een aanschafwaarde boven de € 500 en een verwachte levensduur van meer dan drie jaar worden geactiveerd. Afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend op basis van de volgende percentages per jaar van de aanschafwaarde:

- restaurantinventaris 6,67% (looptijd 15 jaar) tot 33% (looptijd 3 jaar)
- verbouwing 6,67% (looptijd 15 jaar) tot 33% (looptijd 3 jaar)
- overige inventaris varieert van 6,67% (looptijd 15 jaar) tot 33% (looptijd 3 jaar)

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Kortlopende vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Kunsthal wordt ingedeeld in verschillende reserves.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Algemene reserve/weerstandsvermogen

Dit betreft dat deel van het eigen vermogen waar geen specifieke besteding aan is gegeven door derden of de directie. Deze reserve wordt, gebaseerd en rekening houdend met een gedegen risicoanalyse, aangehouden om de continuïteit van de Stichting op langere termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserve financiering activa

Voor de aanschaf van materiële vaste activa is de reserve financiering activa gevormd. Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserve worden in de exploitatierekening verantwoord. Via de bestemming van het exploitatieresultaat worden de toevoegingen aan en onttrekkingen uit de bestemmingsreserve verwerkt.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door de directie van de Kunsthal onder goedkeuring van de Raad van Toezicht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de Kunsthal.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als actief in de balans opgenomen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Tentoonstellingskosten worden per tentoonstelling toegerekend aan de periode waarin de betreffende tentoonstelling plaats vindt. Tentoonstelling gebonden sponsorbijdragen en subsidies worden toegerekend aan de periode waarin de betreffende tentoonstelling plaats vindt. Bijdragen in natura zijn gewaardeerd indien het bedrag op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

De kosten van tentoonstellingen die door de Kunsthal worden ge(co)produceerd en verkocht worden aan musea en/of expositieruimtes worden toegerekend aan de periode waarin wordt verwacht dat verkoopbaten kunnen worden gerealiseerd. Hierbij wordt rekening gehouden met een voorzichtige schatting van het aantal te verkopen tentoonstellingen en de kosten worden naar rato van dit aantal verdeeld over de periodes. De tentoonstelling wordt als verkocht beschouwd in het jaar waarin het contract wordt getekend.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Subsidies

De structurele subsidies die worden ontvangen ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten worden als baten verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waar de toekenning voor geldt. De subsidies worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Kunsthal de condities voor ontvangst kan aantonen.

Giften

De niet-financiële bijdragen die door vrijwilligers wordt geleverd, worden niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen

Materiele vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Pensioenregelingen personeel

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de exploitatierekening verantwoord. Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies

Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde. De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

De Kunsthal kent een middelloonpensioenregeling voor alle werknemers ouder dan 21 jaar met wie een pensioenovereenkomst is gesloten. Het pensioengevend salaris is 12x het maandsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag. De franchise bedraagt € 13.785,- en de beschikbare premie varieert, afhankelijk van leeftijd, van 8% tot 31,5%. De eigen bijdrage van de werknemers is 4,3% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris minus franchise).

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1) Materiële vaste activa

	Restaurant- inventaris	Verbouw- ingen	Overige inventaris	Totaal
Boekwaarde per 01-01-2019	156.418	220.679	466.100	843.196
Investerings	-	161.680	210.009	371.690
Afschrijvingen	15.618	25.170	105.309	146.097
	<u>140.800</u>	<u>357.189</u>	<u>570.800</u>	<u>1.068.789</u>
Boekwaarde per 31-12-2019				
Cumulatieve afschrijving	<u>323.532</u>	<u>384.767</u>	<u>845.405</u>	<u>1.553.704</u>
Afschrijvingspercentages	<u>6,67 – 33</u>	<u>6,67 - 33</u>	<u>6,67 - 33</u>	

2) Voorraden handelsgoederen

Voor de winkel worden verkoopartikelen aangehouden. Daarnaast wordt er, in verband met de verkoop van de Museumkaart, een voorraad Museumkaarten aangehouden.

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Vorraden winkelartikelen	89.790	32.966
Overige voorraad (waaronder Museumkaarten)	17.136	33.115
	<u>106.926</u>	<u>66.081</u>

Vorderingen

3) Debiteuren:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Debiteuren	<u>210.889</u>	<u>363.971</u>

De debiteurenvoorziening ultimo 2019 bedraagt € 3.576 (2018: € 3.773).

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
4) Belastingen en premies sociale verzekeringen:		
Omzetbelasting	<u>49.572</u>	<u>84.749</u>
5) Overige vorderingen en overlopende activa:		
	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Bijdrage BankGiro Loterij	200.000	200.000
BankGiro Loterij geormerkt werven	70.806	65.394
Nog te ontvangen fonds- en sponsorbijdragen inzake tentoonstellingen	129.340	306.824
Te ontvangen Museumkaart december	69.319	68.877
Te ontvangen Museumkaart extra uitkering	169.712	300.905
Diverse vooruitbetaalde kosten	47.305	15.966
Vooruitbetaalde tentoonstellingskosten	186.317	114.483
Vooruitbetaalde huur	12.215	11.883
Te ontvangen kassa-betalingen/Rotterdampas	30.430	27.821
Te ontvangen opbrengsten e-tickets	8.904	8.557
Nog te factureren diverse debiteuren	25.010	15.476
Nog te factureren variabele huurvergoeding	47.085	83.301
BankGiro Loterij VIP-kaart vergoeding	20.472	-
Diversen	33.757	1.366
	<u>1.050.672</u>	<u>1.220.513</u>

In 2017 heeft de BankGiro Loterij bekend gemaakt de Kunsthal opnieuw voor vijf jaar te steunen met ingang van 2017. De toegekende bijdrage over 2019 bedraagt € 200.000. De uitkering zal in 2020 plaatsvinden. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

6) Liquide middelen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Kas	6.575	5.104
Bank	161.689	140.034
Bank Zakelijke Spaarrekening	1.406.216	1.641.767
	<u>1.574.480</u>	<u>1.786.905</u>

Door ING Bank is een rekening-courantkredietfaciliteit ter beschikking gesteld met een limiet van € 400.000. Als zekerheid is pandrecht op de bedrijfsuitrusting, voorraden en boekvorderingen gevestigd. In 2019 werd van het krediet geen gebruik gemaakt.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

7) Eigen vermogen

Algemene reserve / weerstandsvermogen:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	1.067.038	642.361
Bij/Af: resultaatbestemming	<u>50.672</u>	<u>424.677</u>
Saldo per 31 december	<u>1.117.710</u>	<u>1.067.038</u>

Ten aanzien van de algemene reserve / het weerstandsvermogen wordt verwezen naar de grondslagen voor de waardering van activa en passiva.

Bestemmingsreserve financiering activa:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	843.196	845.807
Bij: dotatie vanuit bestemmingsreserve	270.063	-
Bij/Af: resultaatbestemming	<u>(44.470)</u>	<u>(2.611)</u>
Saldo per 31 december	<u>1.068.789</u>	<u>843.196</u>

De Kunsthal houdt een bestemmingsreserve financiering activa die gelijk is aan de boekwaarde van de activa met het oog op de financiële stabiliteit en om de liquiditeitspositie te borgen.

Bestemmingsreserve kantoorverbouwing:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	250.000	-
Bij: dotatie bestemmingsreserve	-	250.000
Af: mutatie aan bestemmingsreservering financiering activa	<u>215.800</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u>34.200</u>	<u>250.000</u>

Voor de kantoorverbouwing in 2018 is een bestemmingsreserve gevormd. De kantoorverbouwing is noodzakelijk geweest om de werkomstandigheden aan de huidige normen voor een goede werkomgeving aan te passen. De kantoorverbouwing is medio 2019 gestart, ultimo 2019 is de kantoorverbouwing bijna gereed.

Bestemmingsreserve verbouwing entreegebied:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	100.000	-
Bij: dotatie bestemmingsreserve	-	100.000
Saldo per 31 december	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>

De bestemmingsreserve is in 2018 gevormd om het entreegebied te herinrichten. Hiermee wordt de doorstroming van bezoekers verbeterd, wat bijdraagt aan een betere bezoekerservaring. Ook zal dan de akoestiek in het entreegebied, vooral voor het personeel, verbeteren. Om de verdien capaciteit van de winkel te vergroten wordt de kast- en displayruimte vergroot en de verlichting op de nieuwe indeling aangepast.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Bestemmingsreserve tentoonstellingsverlichting:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	100.000	-
Bij: dotatie bestemmingsreserve	-	100.000
Af: mutatie aan bestemmingsreservering financiering activa	<u>54.262</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>45.738</u></u>	<u><u>100.000</u></u>

In 2019 is geïnvesteerd in tentoonstellingsverlichting. Het stellige voornemen bestaat om in 2020 de investering in tentoonstellingsverlichting uit te breiden. Deels is modernisering van de verlichting nodig om te voldoen aan de eisen die de Kunsthal zelf stelt, maar zeker ook de eisen die inhoudelijke partners stellen.

Bestemmingsreserve programmering:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	500.000	
Bij: dotatie bestemmingsreserve	-	500.000
Saldo per 31 december	<u><u>500.000</u></u>	<u><u>500.000</u></u>

Teneinde het hoge niveau van programmering te handhaven in de nieuwe cultuurplanperiode (2021-2024) is het van belang dat de Kunsthal hier ook na 2020 voldoende middelen voor heeft. De directie heeft hiervoor, uit het positieve resultaat 2018, een bestemmingsreserve specifiek voor programmering gevormd van € 500.000.

Resultaatbestemming:

Toename algemene reserve/weerstandsvermogen	50.672
Afname bestemmingsreserve financiering activa	<u>44.470</u>
Totaal resultaat	<u><u>6.202</u></u>

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 6.202. Er is € 44.470 in mindering gebracht op bestemmingsreserve financiering activa en € 50.672 toegevoegd aan de algemene reserve/ weerstandsvermogen. Hiermee komt de algemene reserve/weerstandsvermogen per 31 december 2019 op € 1.117.710.

8) Voorzieningen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saldo per 1 januari	30.000	-
Bij: dotatie voorziening	-	30.000
Saldo per 31 december	<u><u>30.000</u></u>	<u><u>30.000</u></u>

De voorziening is gevormd voor een juridische claim waarvan de uitkomst nog onzeker is. De omvang van de voorziening is gebaseerd op basis van de beste schatting. De looptijd is langer dan 1 jaar.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Kortlopende schulden en overlopende passiva

9) Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Loonbelasting	90.414	133.200
	<u>90.414</u>	<u>133.200</u>

10) Overige schulden en overlopende passiva:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Te betalen tentoonstellingskosten	56.301	163.145
Personeelskosten	-	13.242
Lening Blockbusterfonds	100.000	-
Vooruit ontvangen marketingbijdrage	40.000	50.000
Vooruit ontvangen huurkorting	39.001	43.334
Vooruit ontvangen bijdragen derden	210.575	343.004
Inkoop Museumkaart	-	34.755
Nog te ontvangen facturen	48.193	32.170
Te betalen accountantskosten	16.900	7.600
Te betalen huisvestingskosten	56.462	59.962
Te betalen vakantiegeld en –dagen	123.017	112.296
Diverse kortlopende leningen	5.000	7.500
Te betalen juridische kosten	4.027	10.000
Diversen	26.046	31.868
	<u>725.522</u>	<u>908.876</u>

De schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur- en overige verplichtingen

De huurovereenkomst met de gemeente zoals afgesloten op 23 mei 1997 is per 1 februari 2014 omgezet in:

- a. een (tripartite) raamovereenkomst, met een consortium (Eneco, Dura Vermeer en Roodenburg) en de gemeente Rotterdam;
- b. een (bilaterale) Onderhouds- en Prestatie Overeenkomst (OEPC) tussen consortium en de Kunsthal voor een breed pakket aan huisvestingskosten;
- c. een (bilaterale) huurovereenkomst tussen de gemeente Rotterdam en de Kunsthal.

De vaste huur – circa € 187.000 per jaar - en de verhoging in verband met de kostendekkende huur – circa € 207.000 per jaar - die de Kunsthal voorheen betaalden aan de gemeente Rotterdam, en alle andere huisvestingskosten die aan derden betaald zijn, zijn per 1 februari 2014 vervallen en deze hebben plaats gemaakt voor:

- Een vast bedrag voor de totale huisvestingskosten, van € 677.500 per jaar; te voldoen in maandelijkse termijnen aan het consortium. Dit bedrag is gebaseerd op een analyse van het historisch gemiddelde van onze totale huisvestingskosten. Deze kosten omvatten niet alleen de huur, maar ook: de energiekosten, de kosten voor alle softservices (afvalverwerking, schoonmaak etc.), de verzekeringspremies, én alle onderhouds- en beheerkosten (storingsonderhoud, preventief onderhoud en het planmatig onderhoud) etc. Het berekende bedrag is verlaagd met de verwachte efficiencykorting (o.a. uit energiebesparing). Eens in de vier jaar wordt dit geïndexeerd.
- Daarnaast betaalt de Kunsthal vanaf 1 februari 2014 € 140.000 (€ 139.227) per jaar als 'huur' aan de gemeente Rotterdam (met in 2014 een eenmalige huurkorting van € 65.000, voor een 'huurvrije periode'. Dit bedrag is een compensatie voor de door de gemeente Rotterdam gedane, voorgefinancierde, investeringen voor de functionele verbeteringen tijdens de verbouwing (€ 2,29 mln); dit bedrag wordt in maandelijkse termijnen voldaan.

Beide contracten lopen tot en met 31 januari 2029. Groot voordeel van deze constructie is voor de Kunsthal dat de totale huisvestingslasten nu voor een langere periode zijn vastgelegd, behoudens de indexering.

De Kunsthal wordt verder 'ontzorgd' voor de totale huisvesting: de verantwoordelijkheden voor het beheer en onderhoud zijn exact vastgelegd in een demarcatielijst, en tegelijk zijn ook de kosten én het afgesproken kwaliteitsniveau contractueel nauwkeurig vastgelegd.

Verhuur horecaruimte

De horecaruimte binnen de Kunsthal is verhuurd aan een huurder, de huur loopt tot 31 januari 2024. Vanwege geheimhoudingsplicht in het contract zijn de jaarlijkse verhuuropbrengsten niet toegelicht.

Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening

BATEN

Opbrengsten:

11) Entreegelden.

In 2019 heeft de Kunsthal 299.876 bezoekers mogen verwelkomen. In 2018 waren dit 418.832 bezoekers.

12) Opbrengst winkel

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Omzet	520.913	570.299
Inkoopwaarde verkopen (incl. verkoopkosten)	<u>(294.444)</u>	<u>(330.822)</u>
Bruto marge winkel	226.469	239.477
Voorraadcorrectie	<u>(2.979)</u>	<u>(16.887)</u>
Opbrengst winkel	<u><u>223.490</u></u>	<u><u>222.590</u></u>

13) Bijdrage

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Sponsoring		
Albeda College	7.500	7.500
Amex Group	137.577	-
Atlas van Stolk	21.537	-
GHG	-	11.500
HAL Investments	-	100.000
Havenbedrijf	4.000	-
ING Bank	125.000	175.000
Mercis	-	35.000
Nationale Nederlanden	25.000	25.000
Zakenkring	26.247	28.252

Goede Doelen Loterij

BankGiro Loterij	200.000	200.000
BankGiro Loterij Geoormerkt werven	310.578	231.687
BankGiro Loterij Fonds	35.000	157.264
BankGiro Loterij 13 ^e trekking	115.843	111.500

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

	2019	2018
Fondsen		
&Award	25.000	-
Beeldfonds	2.700	-
Blockbusterfonds	45.413	-
Fonds 21	30.000	50.000
Job Dura Charity Foundation	-	10.826
Mondriaan Fonds	40.350	57.500
Museum educatie prijs	-	5.000
Prins Bernhard Cultuurfonds		50.000
Stichting Droom en Daad	323.650	250.000
Stichting Elise Mathilde Fonds	5.000	5.000
Stichting Organisatie van Effectenhandelaren te Rotterdam		-
Stichting Retourschip	10.000	10.000
Stichting tot bevordering van Volkskracht – Van Leeuwen Lignac	20.698	7.000
VandenEnde Foundation	-	50.000
VFonds	22.140	-
VSB Fonds	100.000	100.000
Zabawas	12.500	20.000
Fonds – anoniem	25.000	-
Overige subsidies		
Gemeente Rotterdam	15.000	-
Rotterdam Festivals	10.000	160.000
Overige bijdragen		
Kunsthal Vriend	42.031	31.870
Major donors	29.000	6.000
Bijdragen in natura	30.000	137.422
Totale nominale waarde	<u>1.766.764</u>	<u>2.033.401</u>
Ontvangen in 2017, toegerekend aan 2018	-	62.508
Ontvangen in 2018, toegerekend aan 2019	74.195	(74.195)
Ontvangen in 2019, toegerekend aan 2020	(63.399)	-
Ten bate van dit boekjaar	<u>1.807.560</u>	<u>2.021.715</u>

14) Overige opbrengsten

	2019	2018
Huur restaurant	136.221	158.781
Opbrengst zaalverhuur	67.723	44.871
Opbrengst business development	-	-
Overige opbrengsten	21.929	32.126
	<u>225.872</u>	<u>235.779</u>

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

LASTEN

15) Personeelslasten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Loonkosten	2.098.524	2.063.182
Sociale lasten	346.196	326.649
Pensioenlasten	210.680	199.194
Inhuur personeel	72.854	195.403
Overige personeelslasten	139.485	88.015
	<u>2.867.739</u>	<u>2.872.442</u>

Bij de Kunsthal waren gedurende 2019 46 (42,3 fte) personeelsleden in dienst. In 2018 waren dat 45 (40,2 fte) personeelsleden:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Directie	2	2
Staf	19	18
Technische Dienst	4	4
Receptie, kassa	4	4
Winkel	2	2
(senior)beveiliging	15	15
	<u>46</u>	<u>45</u>

Naast personeelsleden in vaste dienst beschikt de Kunsthal over een pool van ruim twintig oproepkrachten voor diverse functies en een pool van vrijwilligers voor publieksvoorlichting.

Daarnaast zijn er diverse stagiaires werkzaam bij de afdelingen: beveiliging, communicatie, educatie, en fondsenwerving.

Bezoldiging topfunctionaris

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Kunsthal van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor top functionaris bij de Kunsthal is € 194.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Bij de Kunsthal zijn de leden van de Raad van Toezicht onbezoldigd.

Leidinggevende toefunctionaris

bedragen x € 1	Directeur/bestuurder N.C. van Dijk	Directeur/bestuurder E.L. Ansenk	Zakelijk directeur H.A. van Karnebeek
Functie(s)	Algemeen directeur	Algemeen directeur	Zakelijk directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	11/11 - 31/12	1/1 - 31/08	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,14	0,67	1,0
Gewezen toefunctionaris	Ja	Ja	Ja
Dienstbetrekking	Ja	Ja, tot 31/08	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	14.193	99.313	95.794
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15	12.405	14.627
<i>Subtotaal</i>	<i>14.212</i>	<i>111.718</i>	<i>110.421</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	26.575	129.333	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	14.212	111.718	110.421
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	N.v.t.	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband 2018 (in fte)	-	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	147.999	92.967
Beloningen betaalbaar op termijn	-	17.840	13.187
Totale bezoldiging 2018	-	165.839	106.154

Toezichthoudende toefunctionarissen

bedragen x € 1	Drs. A.J.M. Schakenbos	Drs. B.E.M. Tetteroo	Drs M.P. Krijnen
Functie(s)	[VOORZITTER]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	1.617
Totale bezoldiging	0	0	0
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.
Totale bezoldiging 2018	0	0	-

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Toezichthoudende toefunctionarissen (vervolg)

bedragen x € 1	Dr. D.J.A. Dokman	V.S. Mentzel	S.P. Lubbers	Mr. B. Sabourian
Functie(s)	[LID]	[LID]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 30/11	1/1 - 31/12	1/1 – 31/12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.400	17.783	19.400	19.400
Totale bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 - 31/12	1/1 – 31/12	1/12 – 31/12
Totale bezoldiging 2018	0	0	0	0

16) Algemene kosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kantoorkosten	103.427	104.920
Administratie- en advieskosten	111.903	144.741
Publiciteitskosten	65.442	77.564
Overige organisatiekosten	84.532	108.822
	<u>365.305</u>	<u>436.047</u>

17) Afschrijving materiële vaste activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Restaurantinventaris	15.618	15.618
Verbouwingen	25.170	20.963
Overige inventaris	105.309	91.348
	<u>146.097</u>	<u>127.929</u>

18) Tentoonstellingskosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kosten Development	53.025	146.675
Tentoonstellingskosten	2.842.937	2.646.812
	<u>2.895.962</u>	<u>2.793.487</u>

Ten aanzien van de verantwoording van de tentoonstellingskosten wordt verwezen naar de grondslagen voor de bepaling van het resultaat.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Overige toelichtingen

Analyse van verschillen tussen het jaarplan en de realisatie.

In 2019 hebben bijna 300.000 bezoekers de Kunsthal bezocht, hetgeen 50.000 meer is dan het begroot bezoekersaantal in het jaarplan (250.000). De hogere bezoekcijfers zijn te danken aan de vele hoogtepunten in 2019.

Het resultaat van de winkel is sterk afhankelijk van de programmering en het hierbij passende assortiment. Zowel de hogere bezoekersaantallen als de eigen ontwikkelde merchandise zijn van positieve invloed geweest op het resultaat.

De totale eigen inkomsten over 2019 bedragen € 4.369.000, € 400.000 meer dan begroot. De hogere eigen inkomsten zijn het gevolg van de hogere inkomsten uit entreegelden en de positieve ontwikkeling in de verhuuropbrengsten van het auditorium. Over 2019 bedraagt de ratio eigen inkomsten versus totale inkomsten 60% ten opzichte van 58% in het jaarplan.

Op basis van de jaarprogrammering van 2019 zijn de tentoonstellingskosten hoger dan initieel begroot, echter de voorziene hogere uitgaven zijn grotendeels gecompenseerd met extra inkomsten van sponsors en fondsen die voor de betreffende tentoonstellingen zijn geworven.

De toenemende activiteiten en specifieke vereisten vanuit verzekeringsoogpunt resulteren in een hogere bezetting van beveiligingspersoneel dan vooraf begroot. In het begin van het jaar is beveiligingspersoneel hoofdzakelijk gedwongen extern ingehuurd, inmiddels is de eigen flexpool uitgebreid waardoor we eventuele extra bezetting grotendeels intern kunnen opvangen.

Het jaar 2019 was bijzonder door het vertrek van de algemeen directeur, Emily Ansenk, per 1 september 2019. De vacature is in november ingevuld door Nathanja van Dijk. Zowel het afscheid van de vertrekkend algemeen directeur als de werving van de huidige algemeen directeur heeft geleid tot hogere (overige) personeelskosten.

De beheerslasten materieel zijn hoger als gevolg van tijdelijk hogere kosten waaronder advieskosten, specifieke kosten samenhangend met de kantoorverbouwing en hogere huisvestingslasten.

Uiteindelijk is over 2019 een positief resultaat gerealiseerd van € 6.000.

In het kader van de continuïteitsveronderstelling is de directie van mening dat het weerstandsvermogen toereikend moet zijn om risico's die op termijn een hoge impact kunnen hebben te dragen. Het weerstandsvermogen is toegenomen met € 51.000 tot € 1.118.000. Op basis van een gedegen risicoanalyse acht de directie het weerstandsvermogen toereikend.

Ultimo bedraagt de solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen) bijna 71% (2018: 66%).

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balans datum

Er hebben geen bijzondere gebeurtenissen na de balansdatum plaats gehad die een impact op de jaarrekening 2019 zouden kunnen hebben.

Wel heeft zich met de corona-crisis een gebeurtenis voorgedaan vóór het opmaken van de jaarrekening die belangrijke financiële gevolgen heeft voor de Kunsthal, maar geen informatie geeft over de feitelijke situatie per balansdatum. De door de overheid getroffen maatregelen om verdere verspreiding van het COVID-19 virus te voorkomen zijn van invloed op de bedrijfsvoering van de Kunsthal. De Kunsthal is sinds 14 maart 2020 gesloten voor publiek. Deze sluitingsperiode zal zeker tot en met 6 april duren en kans dat de sluiting langer zal duren acht de Kunsthal zeer reëel. De Kunsthal mist hierdoor niet alleen inkomsten uit entreegelden, maar ook uit winkelopbrengsten, horeca-vergoeding en verhuringen van het auditorium. Ook inkomsten uit sponsorwerving komen onder druk te staan.

Gezien de sterke financiële positie van de Kunsthal geven de huidige gebeurtenissen geen aanleiding tot twijfel omtrent de continuïteitsveronderstelling.

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Stichting Kunsthal Rotterdam
Rotterdam

Ondertekening

Rotterdam, 25 maart 2020

w.g.

N.C. van Dijk, directeur-bestuurder

w.g.

A.J.M. Schakenbos, voorzitter Raad van Toezicht

w.g.

B.E.M. Tetteroo, lid Raad van Toezicht

w.g.

S.P. Lubbers, lid Raad van Toezicht

w.g.

D.J.A. Dokman, lid Raad van Toezicht

w.g.

B. Sabourian, lid Raad van Toezicht

w.g.

M.P. Krijnen, lid Raad van Toezicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van de gemeente Rotterdam in het kader van de verstrekte subsidie op basis van de Subsidieverordening Rotterdam 2014.

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Kunsthal Rotterdam te Rotterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Kunsthal Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kunsthal Rotterdam op 31 december 2019 en van het resultaat in overeenstemming met in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, alsmede de Subsidieverordening Rotterdam 2014, de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Subsidieverordening Rotterdam 2014, de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

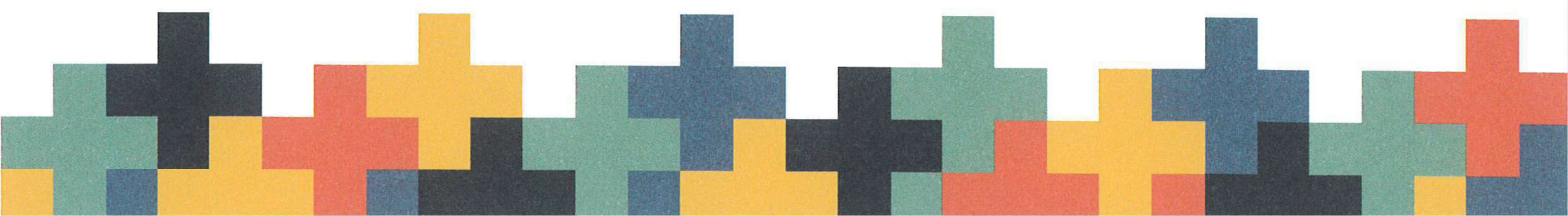
1. de balans per 31 december 2019;
2. de exploitatierekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het SVR2014-subsidiecontroleprotocol genoemd in artikel 14 van de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kunsthal Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de additionele informatie (prestatiegegevens).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, alsmede met de Subsidieverordening Rotterdam 2014, de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de verleningsbeschikking van de Dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met Nederlandse controlestandaarden, het SVR2014-subsidiecontroleprotocol genoemd in artikel 14 van de Subsidieverordening Rotterdam 2014, de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 25 maart 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
J.J.M. Huijbregts RA